

โครงการวิจัย ปีงบประมาณ 2558

ชื่อวิทยาลัย วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พะเยา

ชื่อ ศักดิ์ และประวัติผู้วิจัย

1. ดร.สุภาณณ์ อุดมลักษณ์ (ผู้วิจัยหลัก)
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พะเยา
เบอร์โทรศัพท์ : 095-506-3979 E-mail: Supapornudom7@gmail.com
2. ดร.คลนภา หงษ์ทอง (ผู้วิจัยร่วม)
ตำแหน่ง พยาบาลวิชาชีพ ชำนาญการพิเศษ
เบอร์โทรศัพท์ : 085-652-6811 E-mail: Donnapah@hotmail.com

PUBLICATIONS

Hongthong, D., Areesantichai, C. (2014). Factors predictive of alcohol consumption among senior high school students in Phayao province, Thailand. *Journal of Substance Use*, 19 (5), 368-372

Hongthong, D., Ananchaipattana, N.& Wongchaiya, P. (2015). Drinking patterns and their Predictive factors: a case study of a community in Phayao province, Thailand. *J Health Res.* 29(4): 243-249.

Hongthong, D., Somrongthong, R. & Ward, P.(2015). Factors influencing the Quality of Life (QoL) among Thai older people in a rural area of Thailand. *Iranian J Public Health*. 44(4): 479-485.

Hongthong, D., Areesantichai, C. (2015). "The effect of the PALMSS alcohol prevention program among high school students in a rural of Thailand". *Journal of Substance Use*. In press.

สถานที่ปฏิบัติงาน วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พะเยา

หัวข้อการวิจัย

การพัฒนาชุดการสอนเรื่องการป้องกันและแก้ไขปัญหาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ สำหรับนักศึกษาพยาบาล

Theme งานวิจัย งานวิจัยที่สร้างความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านให้กับนักวิจัย
ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาการบริโภคสุรา

ความสำคัญของปัญหา

การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ถือเป็นปัญหาที่สำคัญ องค์กรอนามัยโลกประมาณการว่าประชากรทั่วโลกกว่า 2 พันล้านคนดื่มสุรา (WHO, 2004) พบปริมาณการดื่มสุราบริสุทธิ์ของประชากรทั่วโลกที่มีอายุมากกว่า 15 ปี ขึ้นไป จะถี่ย 6.13 ลิตรต่อคนต่อปี (WHO, 2011) เช่นเดียวกับสถานการณ์การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทยที่พบสูง ทั้งนี้คนไทยที่อายุ 15 ปีขึ้นไป มีการดื่มสุรา 7.1 ลิตรแอลกอฮอล์บริสุทธิ์ต่อคนต่อปีในปี 2554 และจัดเป็น นักดื่มปัจจุบัน (current drinker) หรือผู้ที่ดื่มสุราในรอบ 12 เดือนผ่านมาจำนวน 16,992,017 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 31.5 ของประชากรผู้ใหญ่ (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2555) กลุ่มประชากรที่มีความชุกของนักดื่มสูงที่สุด คือ วัยผู้ใหญ่ (อายุ 25-59 ปี) โดยดื่มใน 12 เดือนที่ผ่านมา ร้อยละ 37.3 รองลงมา คือ กลุ่มเยาวชนผู้ที่อายุ 15-24 ปีนั้นดื่มร้อยละ 23.7 สำหรับวัยสูงอายุ (อายุ 60 ปีขึ้นไป) ดื่มร้อยละ 16.6 โดยประชากรชายดื่มมากกว่าหญิง ในทุกกลุ่มอายุ (ทักษะ ธรรมรังสี, 2556)

การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสังคมไทย โดยในปี 2552 การบริโภคสุรา ก่อให้เกิดการเสียชีวิตของประชากรไทยในเพศชายถึง 20,842 ราย หรือ ร้อยละ 8.6 ของการเสียชีวิตทั้งหมด ทำให้ประชากรไทยตายก่อนวันอันควรนับรวมเป็น 408,839 ปีของการเสียชีวิตก่อนวันอันควร (YLL) ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 10.9 ของการสูญเสียจำนวนปีจากการตายก่อนวันอันควรทั้งหมด และจากการศึกษาภาระโรคได้ประมาณการว่า การดื่มสุราได้ทำให้ประชากรไทยมีชีวิตอยู่กับความพิการสะสมถึง 504,046 ปี หรือคิดเป็นร้อยละ 24.4 ของปีแห่งการสูญเสียจากความพิการ (YLD) (ทักษะ ธรรมรังสี, 2556) โดยการดื่มสุรา ก่อภาระโรค ในรูปแบบของปัญหาสุขภาพจิตมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 56 เป็นปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้เกิดความผิดปกติทางจิตสูงสุด รองลงมา คือ บาดเจ็บ (ร้อยละ 23) และเป็นโรคตับแข็ง (ร้อยละ 9) (สำนักงานพัฒนานโยบายสุขภาพ ระหว่างประเทศ, 2555)

บุคลากรพยาบาลถือเป็นบุคลากรสาธารณสุขกลุ่มใหญ่ที่มีบทบาทสำคัญทั้งในการป้องกันแก้ไขปัญหา การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ด้วยการดำเนินการประเมินปัญหาที่รวดเร็ว และ การให้การดูแลผู้ที่ปัญหาพิษสุราเรื้อรัง (Rassool et al., 2006; Rassool & Villar-Luis, 2004) ดังนั้นพยาบาลจึงต้องมีความรู้ ความสามารถในการดูแลป้องกันแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ แต่ทั้งนี้ ในทางตรงข้าม พบว่าหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต มีการจัดการเรียนการสอนที่เกี่ยวกับองค์ความรู้เรื่องการแก้ไขปัญหาการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์น้อยมาก โดยพบว่าเป็นเพียงเนื้อหาที่สอดแทรกภายใต้หัวข้อการพยาบาลผู้มีปัญหาการใช้สารเสพติด ในวิชาการพยาบาลบุคคลที่ปัญหาทางจิต และมีการจัดเวลาการศึกษาเพียง 2 ชั่วโมง (วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีพะเยา, 2554) และผลจากการสัมภาษณ์นักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตชั้นปีที่ 3 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พะเยา ปีการศึกษา 2557 พบว่า นักศึกษาบังอาจความรู้ความเข้าใจเรื่องเกี่ยวกับการป้องกันแก้ไขปัญหาการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ รวมถึงการดูแลผู้มีปัญหาการดื่มสุรา อีกทั้งยังไม่เคยมีขุดการสอนที่สอนเกี่ยวกับการป้องกันแก้ไขปัญหาการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จัดสอนในหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตในประเทศไทยมาก่อน เช่นเดียวกับกับต่างประเทศ มีการศึกษาในประเทศไทย บราซิล พบว่า นักศึกษาพยาบาลมีความรู้ไม่เพียงพอที่จะให้การดูแลผู้รับบริการที่มีปัญหาเกี่ยวกับการใช้สารเสพติด อีกทั้งนักศึกษาเหล่านี้ยังมีความจำถัดในการสอนและให้ความรู้เรื่องเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และ สารเสพติด ในขณะฝึกภาคปฏิบัติ (Pillon et al., 2004) นอกจากนั้นในอิกหลายประเทศ เช่น อเมริกา ออสเตรเลีย และ อังกฤษ มีการศึกษาพบว่า หลักสูตรการศึกษาพยาบาล มีการจัดความรู้ที่เกี่ยวข้องกับสารเสพติดไม่เพียงพอ ขาดการเตรียมความพร้อมนักศึกษาให้มีความสามารถในการดูแลผู้มีปัญหาเกี่ยวกับสารเสพติดและการติดสุรา (Rassool & Rawafa, 2008)

ทั้งนี้ คณบุรุษจึงเป็นอาจารย์พยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีพะเยา มีความสนใจในการพัฒนาชุดการสอนการป้องกันและแก้ไขปัญหาการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จากเหตุผลและความจำเป็นขั้นต้น เพื่อที่จะสามารถตอบสนองสภาพปัญหาการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่เพิ่มสูงมากขึ้น อีกทั้งในพื้นที่จังหวัดพะเยาพบปริมาณการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์สูง จากรายงานสถานการณ์การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2554 พบว่าจังหวัดพะเยา เป็นจังหวัดที่มีความชุกของนักดื่มประชากรที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไปเป็นอันดับหนึ่งของประเทศไทย (ร้อยละ 54) เช่นเดียวกับกลุ่มประชากรวัยรุ่นอายุ 15-19 ปี มีความชุกของการดื่มในรอบปีที่ผ่านมาสูงสุดเป็นลำดับหนึ่งของประเทศไทย (สรุสรักษ์ ไชยสังค์, 2556) ดังนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่บัณฑิตพยาบาลจะต้องมีความพร้อมในการรับมือในความรู้เรื่องเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เพื่อสามารถปฏิบัติงานแก้ไขปัญหานี้ได้ และ สามารถตอบสนองปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ได้อย่างเหมาะสม ทั้งในกระบวนการพัฒนาชุดการสอนเรื่องการป้องกันและแก้ไขปัญหาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เริ่มจากการศึกษาความต้องการและจำเป็นในการพัฒนาชุดการสอน โดยศึกษาในกลุ่มนักศึกษาพยาบาล อาจารย์ พยาบาลที่ปฏิบัติงานแล้ว เจ้าหน้าที่สาธารณสุขอื่นที่เกี่ยวข้อง และ ผู้รับบริการในจังหวัดพะเยา เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการออกแบบและพัฒนาชุดการสอน มีกระบวนการทดลองใช้ ประเมินผลชุดการสอน จนได้ชุดการสอนที่มีความสมบูรณ์ในการสอนนักศึกษาพยาบาล

ทั้งนี้ คณบุรุษจึงคาดหวังว่า การพัฒนาชุดการสอนการป้องกันและแก้ไขปัญหาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์สำหรับนักศึกษาพยาบาล จะสามารถเป็นชุดการสอนเสริมหลักสูตรของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีพะเยาที่มีประสิทธิภาพ สามารถเพิ่มความรู้และศักยภาพของบัณฑิต ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในกลุ่มประชาชน และสามารถนำไปเป็นวิชาเสริมหลักสูตรของหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาสภาพการณ์ ความต้องการและจำเป็นในการพัฒนาชุดการสอนเรื่อง การป้องกันและแก้ไขปัญหาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์สำหรับนักศึกษาพยาบาล
2. พัฒนาชุดการสอนการสอน เรื่องการป้องกันและแก้ไขปัญหาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์สำหรับนักศึกษาพยาบาล
3. ประเมินคุณภาพชุดการสอน เรื่องการป้องกันและแก้ไขปัญหาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์สำหรับนักศึกษาพยาบาล

สมมติฐานการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการใช้ชุดการสอนเรื่อง การป้องกันและแก้ไขปัญหาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษากลุ่มทดลองมีค่าสูงกว่าก่อนการเรียน
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการใช้ชุดการสอนเรื่องการป้องกันและแก้ไขปัญหาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษา ในกลุ่มทดลองมีค่าสูงกว่ากลุ่มควบคุม

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งเป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยดำเนินการวิจัยระหว่างวันที่ 1 เมษายน 2558 ถึง 30 สิงหาคม 2559 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา คือ 1) อาจารย์พยาบาล 2) พยาบาล วิชาชีพที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับปัญหาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ 3) นักจิตวิทยา 4) ประชาชนทั่วไป 5) นักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตจากวิทยาลัยพยาบาลในสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก

นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

ชุดการสอนการป้องกันและแก้ไขปัญหาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หมายถึง ชุดการสอนที่พัฒนาขึ้น สำหรับนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ให้มีความรู้เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ รวมถึง การดูแลผู้มีปัญหาการดื่มสุราเบื้องต้น ประกอบด้วย คำอธิบายรายวิชา สมรรถนะของนักศึกษา สารการเรียนรู้ โครงสร้าง และ การวัดประเมินผล มีจำนวน 2 หน่วยกิต ใช้เวลาเรียนทั้งสิ้น 32 ชั่วโมง

เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หมายถึง เครื่องดื่มที่มีเอทิลแอลกอฮอล์ (Ethyl alcohol) หรือ เอเทอนอล (Eternal) ผสมอยู่ในปริมาณ ไม่นกีนร้อยละ 60 ซึ่งถือว่าอยู่ในเกณฑ์ที่คนสามารถบริโภคได้ ซึ่งแอลกอฮอล์ในสุราเป็นแอลกอฮอล์ที่ทำจากวัตถุดิบจากญี่ปุ่น เช่น ผลไม้ เมล็ดจากพืช ข้าว แป้งจากพืช น้ำตาลจากพืช และ ผลไม้ เป็นต้น

นักศึกษาพยาบาล หมายถึง นักศึกษาพยาบาลศาสตร์จากวิทยาลัยพยาบาลในสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก จำนวน 10 แห่ง (ขึ้นตอนการสำรวจความรู้) และ นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ชั้นปีที่ 3 ปีการศึกษา 2557 ของ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พะเยา และ จากวิทยาลัยพยาบาลอื่นที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน ในสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก จำนวน 2 แห่ง (กลุ่มทดลองภาคสนาม และ กลุ่มควบคุม)

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลการศึกษาพัฒนาชุดการสอน เรื่องการป้องกันและแก้ไขปัญหาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ สำหรับนักศึกษาพยาบาล จะได้ชุดการสอนที่นำมาใช้สอนแก่นักศึกษาพยาบาล ในเรื่องการป้องและแก้ไขปัญหาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และ การดูแลผู้มีปัญหาการดื่มสุราเบื้องต้น ซึ่งเป็นชุดการสอนเสริมหลักสูตรของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีพะเยาที่มีประสิทธิภาพ สามารถเพิ่มเติมความรู้และศักยภาพของบัณฑิต ในการป้องและแก้ไขปัญหาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในกลุ่มประชาชน และสามารถนำไปใช้เป็นวิชาเรียนหลักสูตรของหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ของวิทยาลัยพยาบาลในสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก ต่อไป

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1: ศึกษาความต้องการและจำเป็นในการพัฒนาชุดการสอน (Needs Assessment)

- 1.1 ศึกษาจากเอกสาร แนวคิดทฤษฎี และ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 1.2 ศึกษาข้อมูลบุคคลโดยวิธีการสำรวจความรู้และทัศนคติต่อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และผู้ป่วยติดสุราในกลุ่มนักศึกษาพยาบาล และ สัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องด้วย 1) อาจารย์พยาบาล 2) นักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต 3) พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับปัญหาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ 4) นักจิตวิทยา 5) ประชาชนทั่วไป

ขั้นตอนที่ 2: ออกแบบและพัฒนาชุดการสอน (Design and Development)

2.1 สร้างโครงร่างชุดการสอน	2.2 ตรวจสอบโครงร่างชุดการสอน	2.3 การทดลองภาคสนามและปรับปรุงแก้ไขชุดการสอน
<ol style="list-style-type: none"> 1) สร้างโครงร่างชุดการสอนโดยนำข้อมูลความจำเป็นและศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง สภาพปัญหา มากำหนดเป็นองค์ประกอบชุดการสอน โดยกำหนดกรอบแนวคิดชุดการสอน ประกอบด้วย คำอธิบายรายวิชา สมรรถนะของนักศึกษา สาระการเรียนรู้ โครงสร้าง และ การวัดประเมินผล 2) สร้างแผนการสอน 3) สร้างเครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูล ซึ่งประกอบด้วย แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบสังเกต แบบทดสอบ และแบบสอบถาม ความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนและผู้เรียน 	<ol style="list-style-type: none"> 1) นำร่างชุดการสอนให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรง เชิงเนื้อหา 2) ตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบ โดยหาค่าดัชนีหากาค่าความยากง่าย อำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่น 	<ol style="list-style-type: none"> 1) นำชุดการสอนไปทดลองใช้ (field try out) กับนักศึกษากลุ่มอื่น ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อตรวจสอบความเป็นไปได้ใน การใช้ตามสภาพการเรียนการสอนจริง 2) นำผลการทดลองใช้ มาปรับปรุงแก้ไขชุดการสอน แผนการจัดการเรียนรู้ และเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ให้มีความถูกต้อง สมบูรณ์ก่อนนำไปใช้จริง

ขั้นตอนที่ 3: การทดลองใช้ชุดการสอน เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพของชุดการสอน (Implementation)

- 3.1 ชี้แจงครุ่นคิดการสอนแก่บุคลากรที่เข้าร่วมขั้นตอนที่สร้างขึ้น
- 3.2 ครุ่นคิดในการทดลองใช้ชุดการสอนกับกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาพยาบาล
- 3.3 วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของชุดการสอนโดยมีการเปรียบเทียบกับกลุ่มควบคุม
- 3.4 หาประสิทธิภาพของชุดการสอน (E1/E2)

ขั้นตอนที่ 4: การประเมินชุดการสอน (Evaluation)

- 4.1 ประเมินระหว่างการใช้ชุดการสอนของอาจารย์ผู้สอนโดยการสังเกตการณ์สอนระหว่างการจัดการเรียนการสอน
- 4.2 ประเมินหลังการใช้ชุดการสอนโดยการสอบถามความคิดเห็นของครุและนักศึกษาพยาบาล
- 4.3 วิเคราะห์ชุดการสอน โดยการสัมมนาอ้างอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship)

ตรวจสอบผลการประเมินชุดการสอน

ปรับปรุง

ชุดการสอนเรื่องการป้องและแก้ไขปัญหาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์สำหรับนักศึกษาพยาบาล

←

เอกสารและงานที่เกี่ยวข้อง

1. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาชุดการสอน
2. หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต
3. สถานการณ์ปัญหาจากการดีมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทย
- 4.นโยบายที่เกี่ยวข้องในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการดีมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
5. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เช่น ความหมาย โทษ และ พิษภัย
6. บทบาทของพยาบาลกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาการดีมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
7. รูปแบบและแนวทางการดำเนินการจัดการปัญหาจากการดีมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
8. หลักการดูแลผู้มีปัญหาการดื่มสุราเบื้องต้น

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งเป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) มีวิธีดำเนินการวิจัย 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาความต้องการและจำเป็นในการพัฒนาชุดการสอน โดยการศึกษาจากเอกสารแนวคิดทฤษฎี และ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ศึกษาข้อมูลบุคคลโดยการสำรวจ และ สัมภาษณ์

ขั้นตอนที่ 2 ออกแบบและพัฒนาชุดการสอนการป้องและแก้ไขปัญหาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์สำหรับนักศึกษาพยาบาล โดยการสร้างโครงร่างชุดการสอน ตรวจสอบโครงร่างชุดการสอน ดำเนินการทดลองภาคสนามและปรับปรุงแก้ไขชุดการสอน

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้ชุดการสอนการป้องและแก้ไขปัญหาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ สำหรับนักศึกษาพยาบาลโดยการทดลองใช้กับกลุ่มนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตชั้นปีที่ 3 ดำเนินการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของชุดการสอนโดยมีการเปรียบเทียบกับกลุ่มควบคุม และ หาประสิทธิภาพของชุดการสอน (E1/E2)

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินประสิทธิผลของชุดการสอนการป้องและแก้ไขปัญหาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์สำหรับนักศึกษาพยาบาลประเมินระหว่างการใช้ชุดการสอนของอาจารย์ผู้สอนโดยการสังเกตการณ์ระหว่างการจัดการเรียนการสอน ประเมินหลังการใช้ชุดการสอนโดยการสอบถามความคิดเห็นของครูและนักศึกษาพยาบาล และวิพากษ์ชุดการสอนโดยการสัมมนาอ้างอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) หลังจากนั้นดำเนินการปรับปรุงชุดการสอนการป้องกันและแก้ไขปัญหาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ สำหรับนักศึกษาพยาบาลให้เป็นฉบับสมบูรณ์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสัมภาษณ์ความต้องการและจำเป็นในการพัฒนาชุดการสอน ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นเอง
2. แบบประเมินความรู้และทัศนคติต่อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และผู้ป่วยติดสุรา ทั้งนี้แบบประเมินความรู้แปลจากแบบสอบถามของ Baker & Stockton (2012) ($IOC = 0.83$, Reliability = 0.87) และ แบบวัดทัศนคติของนักศึกษาพยาบาลต่อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และ ผู้ป่วยติดเหล้า แปลจากแบบสอบถามของ Vargas, de-D. (2014) ($IOC = 0.77$, Reliability = 0.87)
3. แบบประเมินความพึงพอใจในชุดการสอนเรื่องการป้องกันและแก้ไขปัญหาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์สำหรับนักศึกษาพยาบาล ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นเอง

การตรวจสอบคุณภาพ

1. ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน และ ทำการหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ
2. วิพากษ์ชุดการสอน โดยการสัมมนาผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship)

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistic) วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป
2. ใช้วิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ
3. Dependent t-test วิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนเรื่อง การป้องกันและแก้ไขปัญหาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในกลุ่มทดลอง
4. Independent t-test วิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการใช้ชุดการสอนเรื่องการป้องกันและแก้ไขปัญหาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

1 เมษายน 2558 ถึง 30 สิงหาคม 2559

รูปแบบการเผยแพร่

1. ตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารนานาชาติ และ ระดับชาติ
2. นำเสนอในที่ประชุมระดับนานาชาติ และ ระดับชาติ

การพิทักษ์สิทธิ์ของผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย

การวิจัยนี้ได้ผ่านการรับรองจากคณะกรรมการพิจารณาจัดสรรนักวิจัยในมนุษย์ วิทยาลัยพยาบาล บรมราชชนนี พะเยา ในขั้นตอนการพิทักษ์สิทธิ์ ผู้วิจัยได้ทำการให้ข้อมูล โดยการซึ่งแจ้งวัตถุประสงค์และขั้นตอนของงานวิจัย แจ้งสิทธิ์ผู้ให้ข้อมูล รวมถึงยอมรับในการตัดสินใจหากผู้เข้าร่วมการวิจัยไม่ต้องการตอบคำถามหรือถอนตัวจากการวิจัย โดยผู้เข้าร่วมวิจัยมีสิทธิ์ที่จะบอกเลิกจากการเข้าร่วมในการวิจัยครั้งนี้เมื่อใดก็ได้ตลอดเวลา ผู้วิจัยจะไม่เปิดเผยข้อมูลของผู้เข้าร่วมวิจัยแต่จะนำเสนอในภาพรวมเท่านั้น การวิจัยจะดำเนินการ ความปลอดภัยของผู้เข้าร่วมวิจัยโดยมีมาตรการในการป้องกันการเกิดความเสี่ยงตลอดการวิจัย

ลงชื่อ..... .....หัวหน้าโครงการวิจัย
 (ดร.สุวนารุณ อุดมลักษณ์)

ลงชื่อ..... .....รักษาการผู้อำนวยการวิทยาลัย
 (ดร.พิมพิมล วงศ์เชีย)

บรรณานุกรม

- ทักษะพล ธรรมรังสี, บรรณาธิการ. (2556). สถานการณ์การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และผลกระทบในปี 2556. นนทบุรี: บริษัท เดอะกราฟิกชิสเต็มส์ จำกัด.
- วิทยาลัยพยาบาลรามาธิบดี พระยา. (2554). หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2555. เอกสารอัดสำเนา.
- สุรศักดิ์ ไชยวงศ์. (2556). รายงานสถานการณ์การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์รายจังหวัด พ.ศ.2554. นนทบุรี: บริษัท เดอะกราฟิกชิสเต็มส์ จำกัด.
- สำนักงานพัฒนาโยบายสุขภาพ ระหว่างประเทศ. (2555). รายงานภาวะโรคและการบาดเจ็บของประชากรไทย พ.ศ. 2552.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2555). การสำรวจพฤติกรรมการสูบบุหรี่และบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของประชากร พ.ศ. 2554.
- Baker, M.D., Stockton, S.(2012). An exploration of health science and nursing students' knowledge and behaviors related to alcohol: a preliminary investigation. *The Internet Journal of Allied Health Sciences and Practice*. 10(4): 1540-80.
- Pillon SC, Ramos LH, Villar-Luis MA, Rassool GH. (2004).Nursing Students' Perceptions of the Curricula Content on Drug and Alcohol Education in Brazil: An Exploratory Study. *Journal of Addictions Nursing*. 2004; 15(3):133-7.
<http://dx.doi.org/10.1080/10884600490491231>
- Rassool GH, Villar-Luis M. (2004).Tackling drug and alcohol misuse in Brazil: priorities and challenges for nurse. *International Nursing Review - International Council of Nurses*. 51(4): 201-7.
- Rassool GH, Rawafa S. (2008).Predictors of educational outcomes of undergraduate nursing students in alcohol and drug education. *Nurse Education Today*. 2008; 28(6): 691-701. PMid:18166248 <http://dx.doi.org/10.1016/j.nedt.2007.11.005>
- Rassool GH, Villar-Luis M, Carraro TE, Lopes G.(2006). Undergraduate nursing students' perceptions of substance use and misuse: a Brazilian position. *Journal of Psychiatric and Mental Health Nursing*. 13(1): 85-89. PMid:16441398
<http://dx.doi.org/10.1111/j.1365-2850.2006.00917.x>
- Sullivan EJ, Handley SM. Alcohol and drug abuse in nurses. *Annual Review of Nursing Research*. 1992; 10:113-25. PMid:1389459
- Vargas, de-D. (2014). Construct validation of the scale of attitudes toward alcohol, alcoholism and individual with alcohol use disorders. *Rev Psqi Clin*. 44(4): 105-10.
- World Health Organization. (2004). Global status report on alcohol 2004. [online]. Retrieve from: http://www.who.int/substance_abuse/publications/global_status_report_2004_overview.pdf. [10 January 2012].
- World Health Organization. (2011). Global status report on alcohol and health. [online]. Retrieve from: http://www.who.int/substance_abuse/publications/global_alcohol_report/msbgsruprof_iles.pdf. [8 December 2013].